නිවන සහ
සංසාර චිත්‍රය
සිතුවම්, සිනමාව සහ විඥ්ඤාණයේ මායාව
Based on Nibbana Sermon 005 & 006 by Ven. Katukurunde Nyanananda Thero.
NotebookLM

‘චරණ’ නම් චිත්‍රයටත් වඩා සිත විසිතුරුය.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ‘චරණ’ නම් සංකීර්ණ චිත්‍ර කලාව උපමාවට ගනිමින් සිතේ ස්වභාවය පැහැදිලි කරයි.

චිත්‍රය නිර්මාණය කළ කලාකරුවාගේ සිත ඊටත් වඩා විචිත්‍රවත්ය.

‘චිත්තේනේව චින්තිතං’ - එම චිත්‍රයද සිතින්ම සිතන ලද්දකි.

NotebookLM

ලෝකයේ විසිතුරු බව මැවෙන්නේ සිත තුළිනි.

සත්ත්ව ලෝකයේ විවිධත්වය (උදා: මොණරාගේ වර්ණ, සතුන්ගේ හැඩතල) හටගන්නේ සිතේ විවිධත්වය නිසාය.

අප ලෝකය දෙස බලන ආකාරය අනුව ලෝකය අපට විසිතුරු ලෙස පෙනේ.

සිතේ පවතින රාග, ද්වේශ, මෝහ නිසා ලෝකය චිත්‍රයක් මෙන් රසවිඳිමු.

NotebookLM

අවිද්‍යාව නැමැති අන්ධකාරය

චිත්‍රපටයක් නැරඹීමට අන්ධකාරය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

සංසාර නාටකය පෙනෙන්නේ අවිද්‍යාව (නොදැනීම) පවතින තාක් කල් පමණි.

අඳුර තුළ අප රූප සහ ජවනිකා සත්‍ය යැයි විශ්වාස කරමු.

NotebookLM

ජවනිකා අතර වේගය සහ සන්තතිය

චිත්‍රපටයක චලනය මැවෙන්නේ නිශ්චල රූප රාමු වේගයෙන් ගමන් කිරීමෙනි. සංස්කාරයන්ගේ වේගවත් බව නිසා අපට ‘ජීවිතයක්’ හෝ ‘ආත්මයක්’ ඇති බවට මුලාවක් ඇති වේ. එක් ජවනිකාවක් අවසන් වී අනෙක පටන් ගන්නා බව අපට නොදැනේ.

NotebookLM

නරඹන්නාම චිත්‍රපටය නිපදවයි.

Headline:

අප හුදෙක් ප්‍රේක්ෂකයින් නොවේ;
අප නිෂ්පාදකයින්ය.

අපගේ පෙර සූදානම (සංස්කාර) සහ
ආශාවන් (තණ්හා) රැගෙන අප
චිත්‍රපටය බලන්නට යමු.

තිරයේ ඇති දේට අපගේ සිතේ ඇති දේ
එකතු කර, කතාව ගොඩනගා ගනිමු.

NotebookLM

සංස්කාර යනු සැකසීමයි.

සංස්කාර යනු වෙස් ගැන්වීමයි; සත්‍ය වසන් කර අලංකාර කිරීමයි. නළුවෙකු වේදිකාවට සැරසී එන්නාක් මෙන්, අප යථාර්ථය සකස් කර ගනිමු. කාය, වචී සහ මනෝ සංස්කාර මගින් අප දිගින් දිගටම මෙම නාටකය පවත්වාගෙන යයි.

NotebookLM

පංච උපාදානස්කන්ධයේ ශූන්‍යතාව

රූපය පෙණ පිඩක් වැනිය.
වේදනාව දිය බුබුලක් වැනිය.
සඤ්ඤාව මිරිඟුවක් වැනිය.
සංස්කාර කෙසෙල් කඳක් වැනිය (හාරයක් නැත).
විඤ්ඤාණය මායාකාරයෙක් වැනිය.

NotebookLM

ජලයේ ජායාව සහ ‘මම’ යන මුලාව

බල්ලා ජලයේ ඇති ජායාවට බුරයි; එය සත්‍ය සතෙක් යැයි සිතයි.
බල්ලා බලන නිසා ජායාව පෙනේ; ජායාව පෙනෙන නිසා බල්ලා බලයි.
නාම-රූප සහ විඤ්ඤාණය අතර ඇත්තේ ද එවැනිම අන්‍යෝන්‍ය බැඳීමකි.

NotebookLM

විඤ්ඤාණය මායාවක් බඳුය.

'විඤ්ඤාණං මායා උපමං' - විඤ්ඤාණය මැජීක් ශිල්පියෙකු මෙනි.

එය නොමැති දෙයක් ඇති ලෙස මවා පායි.

අපගේ මුළු ලෝකයම ගොඩනැගී ඇත්තේ මෙම මායාව මතයි.

NotebookLM

ප්‍රඥාව නැමැති ආලෝකය සහ සිනමාවේ අවසානය

සිනමා ශාලාවේ දොරවල් විවෘත වූ විට (ආලෝකය පැමිණි විට) තිරයේ දර්ශන මැකී යයි.

ප්‍රඥාව පහළ වූ විට සංසාර නාටකයේ සත්‍යතාව බිඳ වැටේ.

එවිට නරඹන්නාට ඇතිවන්නේ ‘කලකිරීමකි’ (නිබ්බිදා).

NotebookLM

සියලු සංස්කාරයන්ගේ සංසිඳීම

'විසංඛාරගතං චිත්තං' - සිත සංස්කාර ගොඩනැගීම නවතයි.

වෙස් ගැන්වීම් සහ සැරසිලි ඉවත් කෙරේ.

භවය නැමැති නාටකය පවත්වාගෙන යාමට ඇති උත්සාහය අත්හරී.'

NotebookLM

විඤ්ඤාණං අනිදස්සනං

පඨවි, ආපෝ, තේජෝ, වායෝ යන කිසිවක් එහි නොපිහිටයි.
එය අනන්තය; සියලු පැත්තෙන්ම ප්‍රභාෂ්වරය.
නාම-රූප ඇසුරු නොකරන, නිදහස් විඤ්ඤාණයකි.

NotebookLM

නිවන යනු මායාවෙන් මිදීමයි.

සර්පයෙකු පැරණි හැව අතහැර දමන්නාක් මෙන් රහතන් වහන්සේ සංසාරය අතහරිති.

මෙතෙරත් නැත, එතෙරත් නැත. ඇත්තේ මිදීම පමණි.
සංස්කාර දැඟලීම් අවසන්ය.

NotebookLM

‘චරණ නම් චිත්‍රයටත් වඩා සිතම විසිතුරුය.’

The mind is even more marvelous/complex than the Charana picture.

සිත දකින්නා ලෝකය දකී.

NotebookLM